

Zora

Državni program zgodnjega odkrivanja
predrakavih sprememb
materničnega vratu

**INFORMACIJSKI SISTEM
CITOLOŠKIH IZVIDOV BRISOV MATERNIČNEGA
VRATU**

Metodološka navodila 2011

**ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA
JUNIJ 2011**

**INFORMACIJSKI SISTEM CITOLOŠKIH IZVIDOV BRISOV MATERNIČNEGA
VRATU**

Metodološka navodila 2011

Avtorji: Maja Primic Žakelj, Gorazd Noč, Mojca Florjančič, Urška Ivanuš

Izdajatelj: Onkološki inštitut Ljubljana, Program in register ZORA

Datum izdaje: junij 2011

KAZALO

1.	SPLOŠNA DOLOČILA	4
1.1	PRAVNA PODLAGA	4
1.2	NAMEN IN VSEBINA REGISTRA ZORA	4
1.3	ENOTA OPAZOVANJA	6
1.4	VNAŠANJE PODATKOV V INFORMACIJSKI SISTEM LABORATORIJA IN POSREDOVANJE PODATKOV V REGISTER ZORA	6
1.5	ROKI POŠILJANJA	7
1.6	NAČIN POŠILJANJA PODATKOV	7
2.	STRUKTURA STAVKA	8
3.	DEFINICIJE SPREMENLJIVK IN NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE	10
3.1	DEFINICIJE SPREMENLJIVK	10
3.2	OPIS POSAMEZNIH SPREMENLJIVK	13
4.	LOGIČNO PREVERJANJE PODATKOV PRI VNOSU	17
5.	ELEKTRONSKI ARHIV IN POPRAVLJANJE NAPAK V LABORATORIJU	17
6.	PRILOGE	18
6.1	ABECEDNI SEZNAM ZDRAVSTVENIH SLUŽB	18
6.2	CITOLOŠKI IZVID – KLASIFIKACIJA PO BETHESDI	23

1. SPLOŠNA DOLOČILA

Informacijski sistem citoloških izvidov Register ZORA zbira izvide brisov materničnega vratu (BMV), nožnice in zunanjega ženskega spolovila zaradi preventivnih ali kurativnih namenov zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb na materničnem vratu ali spremljanja stanja po njihovem zdravljenju. Izvide brisov pošiljajo citopatološki laboratoriji, ki imajo dovoljenje za delo Ministrstva za zdravje, iz vse Slovenije. Zbrani izvidi so vir podatkov, ki jih Register potrebuje za pošiljanje vabil na preventivni ginekološki pregled vsem ženskam, za analize preventivne pregledanosti ter za načrtovanje, vodenje in razvijanja zdravstvene dejavnosti na tem področju.

1.1 PRAVNA PODLAGA

Metodologija zbiranja podatkov na področju spremljanja izvidov BMV strokovno temelji na ugotovitvah v raziskovalnem obdobju ZORE ter na priporočilih Sveta EU za področje organiziranih presejalnih programov za odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu. Nabor podatkov je usklajen z epidemiološkimi potrebami javnega zdravstva ter potrebami citološke in ginekološke stroke, Centralnega registra prebivalstva, Inštituta za varovanje zdravja RS in Svetovne zdravstvene organizacije. Vsi podatki v naboru so obvezni, zakonske podlage so opredeljene v Zakonu o evidencah s področja zdravstva in Pravilniku o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati laboratoriji za pregledovanje brisov materničnega vratu (UL 65/00, UL 68/01, UL 117/04, UL 128/04). Preverjanje kakovosti podatkov se izvaja na ravni dejavnosti ginekoloških dispanzerjev, laboratorijev in Registra ZORA na Onkološkem inštitutu Ljubljana. Upoštevanje zakonskih določil in metodoloških navodil pa vsekakor zelo prispeva k večji kakovosti podatkov ter uspešnosti Državnega programa ZORA.

1.2 NAMEN IN VSEBINA REGISTRA ZORA

Register organiziranega odkrivanja in sledenja predrakavih sprememb in raka na materničnem vratu se vodi z namenom:

- načrtovanja, vodenja, izvajanja in vrednotenja programa za obvladovanje bremena RMV v Sloveniji;
- zagotavljanja ustreznega pretoka informacij med izvajalci programa za optimalno strokovno obravnavo žensk;
- zagotavljanja, spremljanja in nadzora kakovosti in ustreznosti postopkov pri izvajanju programa;
- kot osnova za klinične in epidemiološke študije ter stroškovne analize.

Zbirka podatkov v Registru organiziranega odkrivanja in sledenja predrakavih sprememb in RMV vsebuje opredeljene podatke za celotno žensko populacijo republike Slovenije in zato omogoča:

- **izvajanje rednih aktivnosti za zagotavljanje nemotenega poteka državnega presejalnega programa ZORA (DP ZORA):** vabljenje ciljne populacije na preglede, varnostni mehanizem opominjanja na zamujene preglede, prilagajanje promocije programa pregledanosti ciljne populacije...;

- **spremljanje in nadzor kakovosti izvajanja dela** tako posameznih izvajalcev DP ZORA kot programa kot celote: spremljanje pregledanosti populacije in drugih procesnih indikatorjev, nadzor skladnosti strokovnih odločitev in postopkov posameznih izvajalcev programa z obstoječimi priporočili in smernicami, spremljanje in nadzor kakovosti (pravilnost, popolnost) zbiranja in prenosa podatkov, ki jih zbira register...;
- **zagotavljanje povratne informacije izvajalcem** v DP ZORA glede kakovosti njihovega dela z namenom zagotavljanja in izboljšanja strokovnosti njihovega dela: korelacija citoloških in histoloških izvidov, primerjava posameznih rezultatov s slovenskim povprečjem...;
- **zagotavljanje zadostnega pretoka podatkov med posameznimi izvajalci**, ki ločeno obravnavajo isto žensko in morajo za svoje strokovne odločitve poznati določene podatke iz prejšnjih obravnav, ki so shranjeni v registru, pa zaradi različnih okoliščin (ženska je zamenjala ginekologa, prejšnji brisi ali histološki preparati so bili pregledani v drugem laboratoriju...) z njimi niso seznanjeni (priporočila in odločitve za nadaljnje sledenje ali zdravljenje določene patološke spremembe v brisu materničnega vratu so odvisna od tega, kakšne brise je ženska imela v preteklosti, ali je že zbolela za predrakavo ali rakavo boleznijo, zato je poznavanje teh podatkov nujno za korektne strokovne odločitve vseh izvajalcev programa, ki žensko obravnavajo, in s tem optimalno obravnavo ženske);
- **zagotavljanje sledenja in analize poti posameznih žensk skozi sistem zdravstvenega varstva** z namenom odkrivanja oken za izboljšavo tako sistema kot postopkov posameznih strokovnjakov, ki so žensko obravnavali (še posebej pri ženskah, ki so zbolele za predrakavo boleznijo ali RMV);
- **spremljanje in nadzor uspešnosti** tako presejalnega programa in kot celostnega obvladovanja bremena raka materničnega vratu v Sloveniji (spremljanje kazalnikov bremena raka materničnega vratu (incidenca, umrljivost) tako na nivoju Slovenije kot tudi stratificirano po dejavnikih, ki bi lahko vplivali na breme raka (starost, regija stalnega bivališča, opredeljenost/izbran osebni ginekolog, rednost udeležbe v presejalnem programu, okužba s HPV, cepljenost proti HPV...); s tem je možno ocenjevati tudi učinkovitosti novih pristopov za zmanjšanje bremena raka...;
- **načrtovanje sprememb in optimizacijo programa** glede na dosežene rezultate programa (procesni indikatorji in indikatorji bremena raka materničnega vratu) ter razvoj znanosti in stroke, kar je nujno za zagotavljanje učinkovitosti in pozitivnega učinka presejalnega programa in drugih organiziranih :
- **aktivnosti, ki bi lahko vodile do znižanja bremena raka materničnega vratu v Sloveniji**: uporaba podatkov za analize, potrebne za izdelavo strokovnih priporočil in smernic za obravnavo žensk v presejalnem programu, njihovo sledenje, nadaljnjo diagnostiko in zdravljenje; izdelavo metodoloških navodil za izvajanje presejalnega programa; uvajanje novih pristopov za obvladovanje bremena raka materničnega vratu (test HPV, cepljenje proti HPV...) ter njihov potencialni vpliv na zdravje populacije; ekonomska upravičenost novih pristopov.... ;

1.3 ENOTA OPAZOVANJA

Enota opazovanja je citološki izvid brisa materničnega vratu. Če sta oba brisa (ekto in endocerviks) na enem stekelcu, označenem samo z eno številko, spremlja stekelce samo ena napotnica; tudi izvid je samo eden, za tako stekelce pa je oznaka mesta odvzema 6 (ekto–in endocerviks).

Če ginekolog pošlje v pregled dva brisa, odvzeta isti ženski, prvi bris odvzet z loparčkom, drugi pa s krtačko iz endocerviksa in če sta izvida na ločenih stekelcih, imata vsak svojo številko. V tem primeru se obravnavata kot dva ločena brisa pri isti ženski, kar pomeni, da je potrebno napotnico v celoti napisati za vsak bris posebej. V laboratoriju izpolnejo dva izvida, kar pomeni, da ima ženska v istem dnevu v Registru ZORA evidentirana dva izvida, ki pa sta ustrezno označena in sicer z 1 – ektocerviks in z 2 – endocerviks.

Izvide brisov lahko med seboj primerjamo le, če so posredovani podatki zbrani na enotnem citopatološkem izvidu in po enotnih dogovorjenih definicijah. Le tako so zagotovljeni vsi postopki poenotenja, ki so nujni za spremljanje učinkovitosti presejanja, za oceno stopnje preventivne pregledanosti zaradi preprečevanja raka materničnega vratu, za pravilno pošiljanje vabil ženskam na nove preglede ter obdelavo podatkov o primerljivosti med laboratoriji in ginekologi ter strokovne analize.

1.4 VNAŠANJE PODATKOV V INFORMACIJSKI SISTEM LABORATORIJA IN POSREDOVANJE PODATKOV V REGISTER ZORA

Podatki, ki se zbirajo in tvorijo iz naslova brisa materničnega vratu, se vnašajo v informacijski sistem v laboratoriju in v e-obliki posredujejo Registru ZORA. Nabor in format podatkov predpisujejo pričujoča metodološka navodila, ki jih pripravlja in po potrebi posodablja nosilec programa ZORA, Onkološki inštitut Ljubljana. Stroške vzpostavitve in morebitne nadgradnje informacijskih sistemov v laboratoriju nosi laboratorij.

Nekateri podatki se v informacijski sistem prepišejo iz napotnice (podatki pod zap. št. 1 – 20 ter 22 – 24 v tabeli Struktura stavka v 2. poglavju pričujočih navodil). Če so podatki na napotnici nejasni, jih je treba preveriti pri ginekologu; to lahko stori laboratorij ali Register ZORA, glede na predhodni dogovor. Če so podatki na napotnici neskladni, vendar jasno zapisani, se podatki vnesejo v informacijski sistem tako, kot so zapisani na napotnici.

Preostali podatki, ki se vnesejo v informacijski sistem, se tvorijo v laboratoriju (podatki pod zap. št. 21, 24 – 61 v tabeli Struktura stavka v 2. poglavju pričujočih navodil).

V informacijskem sistemu laboratorija morajo biti zabeleženi vsi izvidi BMV. Zabeležiti je treba vse podatke iz vseh prispelih napotnic in vse izvide.

Laboratorij tvori mesečno podatkovno datoteko, v katero se po pričujočih metodoloških navodilih zapišejo vsi podatki vseh izvidov BMV, ki so bili ne glede na datum odvzema vzorca ocenjeni in zaključeni skladno s strokovnimi priporočili v tekočem mesecu. To podatkovno zbirko laboratorij posreduje Registru ZORA.

Register ZORA beleži vse brise BMV, ne glede na vir plačila ali namen odvzema.

1.5 ROKI POŠILJANJA

Laboratorij podatke o izvidih v obliki elektronskega zapisa pošlje v Register ZORA na Onkološkemu inštitutu Ljubljana v formatu, ki ga predpisujejo pričujoča metodološka navodila. Skladno z zakonskimi določili je potrebno podatke, ki so bili zbrani v obdobju od zadnjega pošiljanja podatkov, pošiljati mesečno, najkasneje do 10. dne v mesecu.

1.6 NAČIN POŠILJANJA PODATKOV

Podatki, poslani po redni pošti, naj bodo oddani kot priporočena poštna pošiljka s povratnico.

Poštni naslov:

Register ZORA
Onkološki inštitut Ljubljana
Zaloška 2
1000 Ljubljana

[mailto: zora@onko-i.si](mailto:zora@onko-i.si)

Na voljo je tudi spletna aplikacija ZOCI, ki v celoti podpira vse zahteve, opredeljene v metodoloških navodilih, vključno z mesečnim poročanjem v Register ZORA. Spletna aplikacija je na voljo brezplačno. Zaračunavajo se morebitni stroški uvedbe (prenos in usklajevanje starih podatkov) in vzdrževanje (sprotna pomoč pri uporabi).

2. STRUKTURA STAVKA

Zaporedna številka	Ime spremenljivke	Tip in dolžina	Lokacija	Opombe
1	EMŠO	N 13	001..013	
2	Številka ZZZS	N 9	014..022	
3	Priimek	AN 24	023..046	
4	Ime	AN 18	047..064	
5	Ulica	AN 30	065..094	
6	Hišna št.	AN 5	095..099	
7	Kraj	AN 30	100..129	
8	Poštna št.	N 5	130..134	
9	Mesto odvzema	N 1	135..135	Šifrant
10	Razlog odvzema	N 1	136..136	Šifrant
11	Klinična diagnoza	AN 4	137..140	MKB-10
12	Klinična diagnoza opombe	AN 43	141..183	
13	Kolposkopija	N 1	184..184	Šifrant
14	Zadnji test HPV (hc2)	N 1	185..185	Šifrant
15	Leto zadnjega testa HPV (hc2)	N 2	186..187	
16	Zadnji citološki izvid	AN 1	188..188	Šifrant
17	Leto zadnjega citološkega izvida	N 2	189..190	
18	Oznaka preparata	AN 2	191..192	
19	Številka preparata	N 5	193..197	
20	Leto preparata	N 2	198..199	
21	Številka arhiva	AN 20	200..219	
22	Ginekolog	AN 5	220..224	Šifrant
23	Napotna ambulanta	AN 5	225..229	Šifrant
24	Datum odvzema BMV	N 8	230..237	
25	Datum sprejema stekelca	N 8	238..245	
26	Kakovost brisa	N 2	246..247	Šifrant
27	Bodite pozorni na	N 1	248	Šifrant
28	Opredelevalec brisa	AN 1	249	Šifrant
29	Döderline	N 1	250	
30	Mešana flora/koki	N 1	251	
31	Glivice	N 1	252	
32	Trichomonas vaginalis	N 1	253	
33	Actinomyces spec.	N 1	254	
34	Celične spremembe zaradi virusne okužbe HPV	N 1	255	
35	Celične spremembe zaradi virusne okužbe HSV	N 1	256	
36	Normalne ploščate celice	N 1	257	
37	Normalne metaplastične celice	N 1	258	
38	Normalne endocervikalne celice	N 1	259	
39	Normalne endometrijske celice	N 1	260	
40	Atrofija	N 1	261	
41	Vnetje	N 1	262	
42	Regeneracija	N 1	263	
43	Hiper/parakeratoza	N 1	264	

Zaporedna številka	Ime spremenljivke	Tip in dolžina	Lokacija	Opombe
44	Mehanski vpliv IUV	N 1	265	
45	Žlezne celice po histerektomiji	N 1	266	
46	Vpliv terapije	N 1	267	
47	Endometrijske celice po 40. letu starosti	N 1	268	
48	Tubarna metaplazija	N 1	269	
49	Folikularni cervicitis	N 1	270	
50	Drugo	N 1	271	
51	Patološke spremembe	N 2	272..273	Šifrant
52	Endocervikalne žlezne celice	N 1	274	
53	Endometrijske žlezne celice	N 1	275	
54	Metastatske žlezne celice	N 1	276	
55	Neopredeljene žlezne celice	N 1	277	
56	Priporočila	N 1	278	Šifrant
57	Število mesecev	N 2	279..280	
58	Opis opombe citologa	AN 40	281..320	
59	Presejalec	N 5	321..325	Šifrant
60	Citopatolog	N 5	326..330	Šifrant
61	Datum izvida	N 8	331..338	

3. DEFINICIJE SPREMENLJIVK IN NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE

3.1 DEFINICIJE SPREMENLJIVK

Št.	Spremenljivka	Opis spremenljivke
1	EMŠO	13 – mestna matična številka občana
2	Številka ZZZS	9 – mestna številka kartice zdravstvenega zavarovanja
3	Priimek	Priimek ženske
4	Ime	Ime ženske
5	Ulica	Ulica stalnega prebivališča ženske
6	Hišna št.	Hišna številka stalnega prebivališča ženske
7	Kraj	Kraj stalnega prebivališča ženske
8	Poštna št.	Poštna številka stalnega prebivališča ženske
9	Mesto odvzema	1 – ektocerviks 2 – endocerviks 3 – vagina 4 – vulva 5 – drugo 6 – ekto+endocerviks
10	Razlog odvzema	1 – ZORA 2 – preventiva 3 – kurativa 4 – kontrolni pregled 5 – drugo
11	Klinična diagnoza	Šifra po MKB–10
12	Klinična diagnoza in opombe	Opisna klinična diagnoza, ki jo zdravnik postavi ob odvzemu brisa
13	Kolposkopija	1 – normalna 2 – atipična
14	Zadnji test HPV (HC II)	1 – negativen 2 – pozitiven 3 – neuporaben
15	Leto zadnjega testa HPV (HC II)	LL
16	Zadnji citološki izvid	1 – PAP I 2 – PAP II 3 – PAP III 4 – PAP IV/V A – normalen bris B – neneoplastične spremembe C – patološke spremembe N – brisa ni bilo mogoče oceniti
17	Leto zadnjega citološkega izvida	LL
18	Oznaka preparata	CC
19	Številka preparata	NNNNN
20	Leto preparata	LL
21	Št. arhiva	oznaka brisa v laboratoriju
22	Ginekolog	Številka zdravnika iz Baze podatkov o izvajalcih (IVZ RS)

Št.	Spremenljivka	Opis spremenljivke
24	Datum odvzema BMV	DDMMLLLL
25	Datum sprejema stekelca	DDMMLLLL
26	Kakovost brisa	11 – bris uporaben 12 – bris neuporaben
27	Bodite pozorni na	0 – bris uporaben 1 – majhno število celic 2 – slabo fiksiran bris 3 – nepregleden zaradi vnetja 4 – nepregleden zaradi krvi 5 – ni endocervikalnih/metaplastičnih celic 7 – čezmerna citoliza 6 – drugo
28	Opredelitev brisa	A – bris normalen B – neneoplastične spremembe C – patološke spremembe N – brisa ni mogoče oceniti
29	Döderline	0 – ne 1 – da
30	Mešana flora/koki	0 – ne 1 – da
31	Glivice	0 – ne 1 – da
32	Trichomonas vaginalis	0 – ne 1 – da
33	Actinomyces spec.	0 – ne 1 – da
34	Celične spremembe zaradi virusne okužbe HPV	0 – ne 1 – da
35	Celične spremembe zaradi virusne okužbe HSV	0 – ne 1 – da
36	Normalne ploščate celice	0 – ne 1 – da
37	Normalne metaplastične celice	0 – ne 1 – da
38	Normalne endocervikalne celice	0 – ne 1 – da
39	Normalne endometrijske celice	0 – ne 1 – da
40	Atrofija	0 – ne 1 – da
41	Vnetje	0 – ne 1 – da
42	Regeneracija	0 – ne 1 – da
43	Hiper/parakeratoza	0 – ne 1 – da

Št.	Spremenljivka	Opis spremenljivke
44	Mehanski vpliv IUV	0 – ne 1 – da
45	Žlezne celice po histerektomiji	0 – ne 1 – da
46	Vpliv terapije	0 – ne 1 – da
47	Endometrijske celice po 40. letu starosti	0 – ne 1 – da
48	Tubarna metaplazija	0 – ne 1 – da
49	Folikularni cervicitis	0 – ne 1 – da
50	Drugo	0 – ne 1 – da
51	Patološke spremembe	00 – ni sprememb 20 – atipične ploščate celice, neopredeljene (APC-N) 21 – atipične ploščate celice, ni mogoče izključiti PIL visoke stopnje (APC-VS) 22 – PIL nizke stopnje (blago diskariotične celice) (PIL-NS) 23 – PIL visoke stopnje (zmerno/hudo diskariotične celice) (PIL-VS) 24 – ploščatocelični karcinom (P-CA) 25 – atipične žlezne celice, neopredeljene (AŽC-N) 26 – atipične žlezne celice, verjetno neoplastične (AŽC-VN) 27 – endocervikalni adenokarcinom in situ (AIS) 28 – adenokarcinom (A-CA) 29 – sumljive celice, neopredeljene (SUSP-N) 30 – druge maligne celice (MLG-N) 99 – ni podatka
52	Endocervikalne žlezne celice	0 – ne 1 – da
53	Endometrijske žlezne celice	0 – ne 1 – da
54	Metastatske žlezne celice	0 – ne 1 – da
55	Neopredeljene žlezne celice	0 – ne 1 – da
56	Priporočila	1 – kontrola oz. postopek, kot je zapisano v smernicah za ginekologe 2 – bris ponoviti čez mesecev 3 – bris ponoviti po zdravljenju 5 – bris ponoviti po estrogenskem testu 6 – drugo
57	Število mesecev	Število priporočenih mesecev za odvzem naslednjega BMV
58	Opis opombe citologa	Natančnejše pojasnilo ocene brisa

Št.	Spremenljivka	Opis spremenljivke
59	Presejalec	Uporablja se interni šifrant za citopatologe – presejalce in veljavna zdravniška šifra za citopatologe zdravnike
60	Citopatolog	Uporablja se veljavna zdravniška šifra za citopatologe zdravnike
61	Datum izvida	DDMMLLLL

3.2 OPIS POSAMEZNIH SPREMENLJIVK

Opredeljen nabor podatkov je obvezen, razen v redkih primerih, kar pa je posebej določeno.

EMŠO – enotna matična številka ženske (razvidna iz osebnega dokumenta).

Številka ZZZS – številka kartice zdravstvenega zavarovanja.

Priimek – točen priimek ženske.

Ime – ime ženske.

Naslov ženske – naslov stalnega prebivališča ženske: ulica, hišna številka, kraj, poštna številka.

Mesto odvzema brisa: mesto, s katerega je odvzet citološki bris:

1. če bo bris odvzet iz zunanjega materničnega ustja–ektocerviks,
2. če bo bris odvzet iz notranjega materničnega ustja–endocerviks,
3. če bo bris odvzet iz vagine,
4. če bo bris odvzet iz vulve,
5. če bo bris odvzet iz drugih lokacij,
6. če bosta odvzeta brisa iz zunanjega in notranjega materničnega ustja na enem stekelcu.

Razlog odvzema brisa – razlog, zaradi katerega je odvzet citološki bris ob ginekološkem pregledu:

1. ZORA - označite v primerih, ko ženska pride na preventivni ginekološki pregled z vabilom iz koordinacijskega centra ali z vabilom osebnega izbranega ginekologa;
2. PREVENTIVA - označite v primerih, ko se ženska sama naroči na preventivni ginekološki pregled v skladu z veljavnimi smernicami;
3. KURATIVA - označite v primerih, ko se ženska sama naroči na ginekološki pregled zaradi znakov, ki so sumljivi za raka, ali pa ginekolog odvzame bris glede na patološki klinični izvid;
4. KONTROLNI PREGLED - označite v primerih, ko ženska pride na ginekološki pregled po predhodnem izvidu BMV, ocenjenim kot *neneoplastične spremembe* ali *bris patološki*; ta razlog izberite tudi pri predhodnih neuporabnih brisih in pri kontrolnih pregledih po priporočilu citopatologa;
5. DRUGO - označite v primerih, ko ženska pride na ginekološki pregled pogosteje

kot na tri leta zaradi posebnih indikacij (npr. po zdravljenju RMV, CIN).

Klinična diagnoza – vpišete štirimestno šifro diagnoze po MKB–10 klasifikaciji.

Klinična diagnoza in opombe – opišete klinično stanje v času odvzema citološkega brisa ter morebitni izvid predhodne biopsije.

Kolposkopija – opravljena preiskava ob ginekološkem pregledu:

1. če je rezultat preiskave v mejah normalnega izvida, jo označite z »1– normalna«;
2. če je rezultat preiskave patološki, jo označite z »2 – atipična«.

Če podatek manjka, v Registru ZORA zabeležimo neopravljeno preiskavo.

Zadnji test HPV (hc2) – označite z:

1. negativno v primerih, ko je bil izvid zadnjega testa negativen
2. pozitivno v primerih, ko je bil izvid zadnjega testa pozitiven
3. neuporaben vzorec

V kolikor test HPV (metoda hc2) ni bil opravljen, ostane polje prazno.

Leto zadnjega testa HPV (hc2) – dvomestna oznaka letnice zadnjega testa HPV (metoda hc2).

Zadnji citološki izvid – prejšnji znani citološki izvid, ki ga ženska navede v anamnezi:

1. PAPI
 2. PAP II
 3. PAP III
 4. PAP IV/V
- A. normalen bris
B. reaktivne spremembe / neneoplastične spremembe
C. patološke spremembe
N. brisa ni bilo mogoče oceniti.

Leto zadnjega citološkega izvida – dvomestna oznaka letnice, ko je bil odvzet prejšnji citološki bris.

Oznaka preparata – dvomestna alfanumerična oznaka preparata v ginekološki ambulanti.

Številka preparata – oznaka stekelca v ginekološki ambulanti. Zaporedne številke stekelc so označene od 1 (začetek koledarskega leta) do n (konec koledarskega leta).

Leto preparata – zadnji dve mesti sta oznaka leta.

Številka arhiva – 20–mestna laboratorijska identifikacijska številka, s katero se označi preparat ob sprejemu v laboratorij. Sestavlja jo zaporedna številka BMV v tekočem letu ter letnica sprejema tega BMV.

Ginekolog – ginekolog, ki odvzame bris.

Zdravniška številka je zabeležena v informacijskem sistemu, njegovo ime je zabeleženo na napotnici. Vsi postopki evidentiranja se navezujejo na njegovo ime.

Napotna ambulanta – šifra napotne ambulante iz veljavnega Šifrantu baze izvajalcev zdravstvenega varstva.

Datum odvzema BMV – datum, ko ginekolog dejansko odvzame bris.

Datum sprejema stekelca – datum, ko citopatološki laboratorij sprejme stekelce.

Kakovost brisa – ocena kakovosti brisa skladno s strokovnimi smernicami programa ZORA in meril za kakovost citološkega brisa po priloženem šifrantu:

11. bris uporaben
12. bris neuporaben.

Če je bris označen kot 12–neuporaben, je za takšen zapis obvezen ves nabor podatkov. V tem primeru se v polje Opredelitev brisa **obvezno** vpiše vrednost N-brisa ni mogoče oceniti.

Bodite pozorni na – opis vzrokov za oceno kakovostnih in nekovostnih brisov.

Pri neuporabnih brisih se izpolnijo vrednosti 1 in več, pri uporabnih brisih pa 0 in več:

0. ni sprememb
1. majhno število celic
2. slabo fiksiran bris
3. nepregleden zaradi vnetja
4. nepregleden zaradi krvi
5. ni endocervikalnih/metaplastičnih celic
7. čezmerna citoliza
6. drugo.

Opredelitev brisa

- A. bris normalen
- B. neneoplastične spremembe
- C. patološke spremembe
- N. brisa ni mogoče oceniti.

Vaginalna flora – ocena vaginalne flore po šifrantu.

Dopustno je več možnosti.

Normalen bris – ocena vrste celic po šifrantu.

Dopustno je več možnosti.

Neneoplastične spremembe – ocena neneoplastičnih sprememb po šifrantu.

Dopustno je več možnosti.

Patološke spremembe – ocena sprememb celic v brisu:

- 00. ni sprememb
- 20. atipične ploščate celice, neopredeljene (APC-N)
- 21. atipična ploščate celice, ni mogoče izključiti PIL visoke stopnje (APC-VS)
- 22. PIL nizke stopnje (blago diskariotične celice) (PIL-NS)
- 23. PIL visoke stopnje (zmerno/hudo diskariotične celice) (PIL-VS)
- 24. ploščatocelični karcinom (P-CA)
- 25. atipične žlezne celice, neopredeljene (AŽC-N)
- 26. atipične žlezne celice, verjetno neoplastične (AŽC-VS)
- 27. endocervikalni adenokarcinom in situ (AIS)
- 28. adenokarcinom (A-CA)
- 29. sumljive celice, neopredeljene (SUSP-N)
- 30. druge maligne celice (MLG-N)
- 99. ni podatka.

Označi se spremembo, ki je najpomembnejša. Posebnosti se zapiše v opombe.

Poreklo žleznih celic – ocena porekla žleznih celic po šifrantu.

Dopustno je več možnosti.

Priporočila – časovno obdobje do naslednjega odvzema brisa ali postopka po priporočilu citopatologa:

1. kontrola oz. postopek, kot je zapisano v smernicah za ginekologe
2. bris ponoviti čez (navesti število) mesecev
3. bris ponoviti po zdravljenju
5. bris ponoviti po estrogenskem testu
6. drugo.

Število mesecev – časovno obdobje do naslednjega odvzema brisa po priporočilu citopatologa.

Opomba citologa – vpiše se natančnejše pojasnilo presejalčeve ali citopatologove ocene oz. priporočil.

Presejalec – šifra presejalca ali zdravniška številka citopatologa, ki pregleduje bris.

Za vpisovanje teh šifer uporabljajte interni šifrant zaposlenih citologov v laboratoriju. Vsak presejalec ali citolog v posameznem laboratoriju uporablja svojo dogovorjeno šifro. Vsebino šifranta za vse nove zaposlene presejalce ali citologe v laboratoriju je potrebno uskladiti z Registrom ZORA. Če presejalec dela hkrati v več laboratorijih, mora imeti v vsakem laboratoriju svojo interno šifro, medtem ko zdravnik uporablja svojo zdravniško številko.

Citopatolog – zdravniška številka citopatologa.

Za vpisovanje teh šifer uporabljajte zdravniške številke zaposlenih citologov v laboratoriju. Vsebino šifranta za vse nove zaposlene citopatologe v laboratoriju je potrebno uskladiti z Registrom ZORA. Če citopatolog dela hkrati v več laboratorijih, v vseh uporablja svojo zdravniško številko. Citopatolog mora biti obvezno naveden v primerih, ko je bris označen kot patološki.

Datum izvida – datum, ko presejalec oz. citopatolog dejansko pregleda, oceni bris in zaključí izvid. V primerih, ko bris pregleda tudi citopatolog, velja kot datum izvida dan, ko citopatolog dejansko pregleda in oceni bris ter zaključí izvid.

4. LOGIČNO PREVERJANJE PODATKOV PRI VNOSU

V opredeljenih primerih preverjamo kakovost podatkov ob njihovem vnosu v računalnik na osnovi kombinacije odgovorov (logična kontrola). Takšni primeri so:

- kadar je kakovost brisa 3 (bris neuporaben), opredelitev brisa ni mogoča – ustrezno polje zapolnimo z N;
- kadar je kakovost brisa 3 (bris neuporaben), polje *Bodite pozorni na obvezno* zapolnimo z vrednostmi 1 ali 2 ali 3 ali 4 ali 6 ali 7;
- kadar je bris ocenjen kot patološki, je obvezen pregled citopatologa in vnos šifre za citopatologa (zdravniška številka);
- kadar je bris ocenjen kot normalen, označite na polju patološke spremembe 0 (ni sprememb);
- datum odvzema brisa mora biti starejši ali enak datumu sprejema stekelca v citopatološki laboratorij in datumu izvida;
- datum sprejema stekelca v citopatološki laboratorij mora biti starejši ali enak datumu izvida.

5. ELEKTRONSKI ARHIV IN POPRAVLJANJE NAPAK V LABORATORIJU

Vsak laboratorij hrani elektronski arhiv posredovanih podatkov, ki omogoča evidenco nad posredovanimi podatki ter arhivom stekelc v laboratoriju. Če v Registru ZORA v poslanih podatkih odkrijemo napake, ki bistveno vplivajo na kakovost podatkov ali pa bi pomembno motile delovanje programa ZORA, podatke vrnemo laboratoriju v ponovno preverjanje ter odpravo napak. Običajno Register ZORA priloži seznam napak, zaradi katerih priporočamo lokalno preverjanje, popraviljanje napak ter ponovno pošiljanje podatkov. V teh primerih svetujemo, da te spremembe ustrezno arhivirate zato, da bo tudi lokalni laboratorijski elektronski arhiv ažuren.

6. PRILOGE

6.1 ABECEDNI SEZNAM ZDRAVSTVENIH SLUŽB

Za pravilno spremljanje izvajalcev po lokacijah je potrebno uporabljati enotne dogovorjene šifre izvajalcev, ki jih dodeli Inštitut za varovanje zdravja RS. V primeru, ko laboratorij sprejme novega izvajalca, laboratorij spremembo sporoči v Register ZORA oz. pridobi uradno enotno šifro izvajalca.

Šifra izvajalca	Naziv organizacije (pravne osebe)
04031	BGP KRANJ
03751	BGP POSTOJNA
27107	GA ANDERLE ALOJZIJA
55060	GA ANTONIČ BABNIK
31158	GA ARH EDITA
12971	GA BARSOS MC DOO
24597	GA BEGIČ IRENA
24753	GA BERGINC ŠORMAZ GROZDANA
20101	GA BOŽIČ MAGDALENA
24995	GA CARDIAL
24356	GA CENTER ZA GIN. IN PER. DGN LJ
24254	GA COLJA–LOVŠIN BRANKA
31019	GA CVITAN GORAN
17211	GA ČOPI SIMONA
77777	GA diaVITA
03354	GA DTMC ZALOŠČE
90005	GA FEMINA CENTER
20365	GA FONTANA
31080	GA FRANIĆ DAMIR
24078	GA FRANJIĆ BRANISLAV
19350	GA GAŠPERLIN DOVNIK BOŽIDARA
24950	GA GINEKOLOGIJA BEŽIGRAJSKI DVOR
24549	GA GORKIČ
19395	GA GOVC–ČETINA IRENA
19459	GA GPD –GLUŠIČ
88888	GA GROŠELJ IGOR
25098	GA HRVATIN DANICA
24779	GA ILIJAŠ–KOŽELJ MARIJA
24599	GA ISTENIČ–PIKEL HELENA
03361	GA JELINČIČ VANJA
24755	GA JERMAN KAČIČ POLONA
20501	GA JOVIČ MIRKO

Šifra izvajalca	Naziv organizacije (pravne osebe)
24053	GA KOLAR KURENT KATARINA
20364	GA KOLARIČ JELKA
00908	GA KOLBL IGNAC
27204	GA KOMAN MEŽEK ZDRAVKA
24777	GA KRIŽAJ ZILJANA
31066	GA LEVAK HOZJAN SONJA
20576	GA LUKMAN MILAN
90001	GA MEC
14630	GA MEDIARH
03329	GA MEDICUS PARTNER
25254	GA MERLO ALEKSANDER
20361	GA MIGLAR ROBERT
12809	GA MIHELIČ KLARA
24317	GA MLINARIČ MARKO
03522	GA NAUMOVSKI PETAR
90002	GA NOVA GORICA
24879	GA PACIENT D.O.O.
29018	GA PAVLOVIČ-MELINČEK
31278	GA PETERNELJ MARINŠEK SUZANA
29171	GA PRESKAR ALJOŠA
24319	GA REŠ PRIMOŽ
24550	GA ROJNIK BARBARA
20134	GA ROSIĆ DUŠAN
90003	GA SANATORIJ ROŽNA DOLINA
55048	GA SEPTUM D.O.O.
31138	GA SIMMED
55085	GA STRAH DARIJA
27045	GA STRAŽAR MAGDALENA
17145	GA ŠEBOK SUKIČ INGRID
24740	GA ŠELIH-MARTINEC
17159	GA ŠEPIĆ NENAD
14618	GA ŠTORKLJA SLOVENJ GRADEC
09303	GA TERME KRKA, ŠMARJEŠKE TOPLICE
24638	GA TATALOVIČ RATKO
17103	GA TOMKA MIKLOS
90004	GA VILA BOGATIN
14597	GA VITANOVA RADLJE in DRAVOGRAD
20402	GA ZAVRŠNIK-MIHIČ
02906	GA ZDRAV. DOBRNA
12867	GA ZDRAVSTVENI ZAVOD ZDRAVJE LJ.
50054	UKC GINEKOLOŠKA KLINIKA
22212	KPD IG

Šifra izvajalca	Naziv organizacije (pravne osebe)
10481	ONKOLOŠKI INŠTITUT
00128	SB BREŽICE
02727	SB CELJE
03821	SB IZOLA
04071	SB JESENICE
08051	UKC MARIBOR
08684	SB MURSKA SOBOTA
00374	SB NOVO MESTO
07644	SB PTUJ
14450	SB SLOVENJ GRADEC
00016	SB ŠEMPETER
10001	SB TRBOVLJE
00130	ZD AJDOVŠČINA
05030	ZD BEŽIGRAD
04827	ZD BLED
04786	ZD BOHINJ
00100	ZD BREŽICE
02131	ZD CELJE
05150	ZD CENTER
06849	ZD CERKNICA
10201	ZD DOMŽALE
00800	ZD DRAVOGRAD
05300	ZD FUŽINE
00350	ZD GORNJA RADGONA
05785	ZD GROSUPLJE
07201	ZD HRASTNIK
06931	ZD IDRIJA
05788	ZD IVANČNA GORICA
03488	ZD IZOLA
04215	ZD JESENICE
10321	ZD KAMNIK
03422	ZD KOPER
04450	ZD KRANJ
09101	ZD KRŠKO
02326	ZD LAŠKO
08025	ZD LENART
00351	ZD LENDAVA
10401	ZD LITIJA
07001	ZD LOGATEC
07883	ZD MARIBOR
05567	ZD MEDVODE
00371	ZD METLIKA

Šifra izvajalca	Naziv organizacije (pravne osebe)
00909	ZD MIKLAVŽ
00353	ZD MURSKA SOBOTA
00131	ZD NOVA GORICA
00372	ZD NOVO MESTO
07501	ZD ORMOŽ
07715	ZD PTUJ
02968	ZD RADEČE
14041	ZD RADLJE
04397	ZD RADOVLJICA
14141	ZD RAVNE NA KOROŠKEM
06830	ZD RIBNICA
05649	ZD RUDNIK
00903	ZD RUŠE
02371	ZD SEVNICA
03681	ZD SEŽANA
00902	ZD SLADKI VRH
14300	ZD SLOVENJ GRADEC
07557	ZD SLOVENSKA BISTRICA
02416	ZD SLOVENSKE KONJICE
06832	ZD STARI TRG PRI LOŽU
00901	ZD ŠENTILJ
05469	ZD ŠENTVID
05470	ZD ŠIŠKA
04660	ZD ŠKOFJA LOKA
02622	ZD ŠMARJE PRI JELŠAH
05900	ZD ŠTUDENTI
00133	ZD TOLMIN
07317	ZD TRBOVLJE
00373	ZD TREBNJE
04330	ZD TRŽIČ
09502	ZD VELENJE
05600	ZD VIČ
07395	ZD ZAGORJE
02641	ZD ŽALEC
06501	ZD ŽELEŽNIŠKI ZD
04677	ZP GORENJA VAS
04665	ZP ŽELEZNIKI
04670	ZP ŽIRI
09403	ZP ŽUŽEMBERK

LEGENDA:

Kratica v imenu napotne ambulante	
GA	ZASEBNA AMBULANTA
SB	SPLOŠNA BOLNIŠNICA
BGP	BOLNIŠNICA ZA GINEKOLOGIJO IN PORODNIŠTVO
UKC	UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER
ZD	ZDRAVSTVENI DOM
ZP	ZDRAVSTVENA POSTAJA

Opomba:

Šifrant napotnih ambulant se lahko spremeni v primerih:

- dodajajo se nove šifre izvajalcev (zdravstvenih ustanov)
- ob morebitnih uradnih spremembah šifer (IVZ oz. ZZZS), se določena šifra lahko spremeni

Za različne oddelke iste ustanove uporabljamo eno šifro izvajalca.

6.2 CITOLOŠKI IZVID – KLASIFIKACIJA PO BETHESDI

Register organiziranega odkrivanja raka materničnega vratu ZORA

Osební podatki preiskovanke	
Priimek in ime	EMŠO [.....]
Naslov (ulica, hišna številka, kraj, poštna številka)	
Naročnik preiskave	

Mesto odvzema	1	Ektocerviks	2	Endocerviks	6	Ekto + Endo	3	Vagina	4	Vulva	5	Drugo
Razlog odvzema	1	ZORA	2	Preventiva	3	Kurativa	4	Kontrolni pregled	5	Drugo		

Klinična diagnoza in opombe:	
MKB [.....]	

Menstruacijski cikelus		HNZ		Zadnji test HPV (hc2)	
Zadnja menstruacija		Normalna kolposkopija		Leto zadnjega testa HPV (hc2)	
Hormonska kontracepcija		Atipična kolposkopija		Zadnji citološki izvid	
Maternični vložek		Biopsija		Leto zadnjega citološkega izvida	

Številka preparata	Zdravnik	Datum odvzema	Številka arhiva

Naziv/žig laboratorija	CITOLOŠKI IZVID KLASIFIKACIJA PO BETHESDI	Datum sprejema
------------------------	--	----------------

KAKOVOST BRISA

11	Bris uporaben
12	Bris neuporaben
Bodite pozorni na:	
1	Majhno število celic
2	Slabo fiksiran bris
3	Nepregleden zaradi vnetja
4	Nepregleden zaradi krvi
5	Ni endocervikalnih/metaplastičnih celic
7	Čezmerna citoliza
8	Drugo (opis):

VAGINALNA FLORA

1	Döderlein
1	Mešana flora/koki
1	Glivice
1	Trichomonas vaginalis
1	Actinomyces spec.
<i>Celične spremembe zaradi virusne okužbe:</i>	
1	HPV
1	HSV

BRIS NEGATIVEN

A	BRIS NORMALEN
1	Normalne ploščate celice
1	Normalne metaplastične celice
1	Normalne endocervikalne celice
1	Normalne endometrijske celice
1	Atrofija
B	NENEPLASTIČNE SPREMEMBE
1	Vnetje
1	Regeneracija
1	Hiper/parakeratoza
1	Mehanski vpliv IUV
1	Žlezne celice po histerektomiji
1	Vpliv terapije
1	Endometrijske celice po 40. letu starosti
1	Tubarna metaplazija
1	Folikularni cervicitis
1	Drugo (opis):

BRIS PATOLOŠKI

C	PATOLOŠKE SPREMEMBE
Ploščate celice	
20	APC-N Atipične ploščate celice, neopredeljene
21	APC-VS Atipične ploščate celice, ni mogoče izključiti PIL visoke stopnje
22	PIL-NS PIL nizke stopnje (blago diskariotične celice)
23	PIL-VS PIL visoke stopnje (zmerno/hudo diskariotične celice)
24	P-CA Ploščatocelični karcinom
Žlezne celice	
25	AŽC-N Atipične žlezne celice, neopredeljene
26	AŽC-VN Atipične žlezne celice, verjetno neoplastične
27	AIS Endocervikalni adenokarcinom in situ
28	A-CA Adenokarcinom
<i>Poreklo žleznih celic:</i>	
1	endocervikalne
1	endometrijske
1	metastatske
1	neopredeljene
Druge celice	
29	SUSP-N Sumljive celice, neopredeljene
30	MLG-N Druge maligne celice
N	BRISA NI MOGOČE OCENITI

PRIPOROČILA

1	Kontrola oziroma postopek kot je zapisano v smernicah za ginekologe
<i>Predlog citopatologa:</i>	
2	Bris ponoviti čez mesecev
3	Bris ponoviti po zdravljenju
5	Bris ponoviti po estrogenskem testu
6	Drugo (opis):

Datum izvida
Presejalec (ime, priimek, žig, podpis)
Citopatolog (ime, priimek, žig, podpis)

Mnenje/opombe:

Navodila za izpolnjevanje citološke napotnice in izvida

Osební podatki preiskovanke – osební podatki so enaki podatkom na osebnem dokumentu, EMŠO je obvezen podatek (Zakon o evidencah s področja zdravstva);

Naročnik preiskave – naziv in naslov napotne ginekološke ambulante ter šifra izvajalca;

Mesto odvzema – mesto, s katerega je odvzet citološki bris;

Razlog odvzema – razlog, zaradi katerega je odvzet citološki bris ob ginekološkem pregledu;

1. »ZORA« označite v primerih, ko ženska pride na preventivni ginekološki pregled z vabilom iz koordinacijskega centra ali z vabilom osebnega izbranega ginekologa;
2. »preventiva« označite v primerih, ko se ženska sama naroči na preventivni ginekološki pregled v skladu z veljavnimi smernicami;
3. »kurativa« označite v primerih, ko se ženska sama naroči na ginekološki pregled zaradi znakov, ki so sumljivi za raka, ali pa ginekolog odvzame bris glede na patološki klinični izvid;
4. »kontrolni pregled« označite v primerih, ko ženska pride na ginekološki pregled po predhodnem izvidu BMV, ocenjenim kot »neneoplastične spremembe« ali »bris patološki«; ta razlog izberite tudi pri predhodnih neuporabnih brisih in pri kontrolnih pregledih po priporočilu citopatologa;
5. »drugo« označite v primerih, ko bris odvezmete pogosteje kot na tri leta zaradi posebnih indikacij (npr. po zdravljenju RMV, CIN).

Klinična diagnoza in opombe – označite klinično diagnozo in opišite klinično stanje v času odvzema citološkega brisa ter morebitni izvid predhodne biopsije; v ustrezno polje vpišite štirimestno kodo MKB-10 (Mednarodna klasifikacija bolezni, 10. revizija);

Menstruacijski cikel – število dni, ki razmejujejo periodično pojavljanje menstruacijskih krvavitev, ter povprečno število dni trajanja menstruacije (npr. 28/4);

Zadnja menstruacija – datum zadnje menstruacijske krvavitve (dan, mesec, leto);

Hormonska kontracepcija – s križcem označite, če ženska trenutno uporablja hormonske kontracepcijske tabletko, obliže, injekcije itd.;

Maternični vložek – s križcem označite, če ženska trenutno uporablja maternični vložek;

HNZ – s križcem označite, če ženska trenutno uporablja preparate iz skupine hormonsko nadomestnih pripravkov (tabletko, obliže, injekcije, vaginalno kremo);

Normalna kolposkopija – s križcem označite, če pregled vključuje tudi kolposkopijo in je rezultat preiskave v mejah normalnega izvida;

Atipična kolposkopija – s križcem označite, če pregled vključuje tudi kolposkopijo in je rezultat preiskave patološki;

Biopsija – s križcem označite, če je bila pri kolposkopiji opravljena tudi biopsija;

Zadnji test HPV (hc2) – označite izvid zadnjega testa HPV (metoda Hybrid Capture 2): pozitiven, negativen ali neuporaben vzorec. Če test HPV ni bil opravljen, pustite polje prazno;

Leto zadnjega testa HPV (hc2) – napišite letnico zadnjega testa HPV (metoda Hybrid Capture 2);

Zadnji citološki izvid – napišite zadnji citološki izvid – uporabite okrajšavo;

Leto zadnjega citološkega izvida – napišite letnico zadnjega citološkega izvida;

Številka preparata – oznaka stekelca v ginekološki ambulanti;

Zdravnik – ime in priimek ginekologa, ki je odvzel citološki bris;

Datum odvzema – datum odvzema citološkega brisa (dan, mesec, leto);

Številka arhiva – laboratorijska identifikacijska številka;

Naziv/žig laboratorija - vpišite naziv laboratorija ali odtisnite žig;

Datum sprejema – datum sprejema preparata v laboratorij (dan, mesec, leto);

Kakovost brisa – označite kakovost brisa glede na strokovne smernice in merila za kakovost citološkega brisa. Rubrika »bodite pozorni na« opozarja ginekologa na pomanjkljivosti v BMV, tako pri uporabnem brisu (npr. kadar v brisu ni endocervikalnih/metaplastičnih celic ali pa je kakovost slabša iz drugega razloga), kot tudi pri neuporabnem (označen je razlog, zakaj je BMV neuporaben);

Vaginalna flora – s križcem označite polja pri mikroorganizmih, ki jih presajalec ali citopatolog opazi pri pregledovanju preparata; če so vidne celične spremembe, ki so posledica okužbe s HPV ali HSV, te spremembe označite; lahko označite več polj;

Bris normalen – s križcem označite črko A in polja pred posameznimi vrstami celic, ki so v brisu prisotne; lahko označite več polj;

Neneoplastične spremembe – s križcem označite črko B in polja pred posameznimi vrstami sprememb, ki so v brisu prisotne; lahko označite več polj;

Patološke spremembe – s križcem označite črko C in eno številko pred spremembo, ki je najpomembnejša, posebnosti pa zapišite v opombe; poreklo žlezni celic označite s križcem. Samo pri poreklu žlezni celic lahko označite več polj;

Bris neocenljiv – če je BMV neuporaben, s križcem označite črko N;

Priporočila – v veliki večini primerov označite »kontrola oziroma postopek kot je zapisano v smernicah za ginekologe«. Samo izjemoma predlagajte drugačen postopek, ki je v skladu z navodili za citologe;

Datum izvida – datum citološkega izvida (dan, mesec, leto);

Presejalec – ime, priimek, žig in podpis presejalca;

Citopatolog – ime, priimek, žig in podpis citopatologa; če je preparat ocenjen kot »bris patološki« ali kot »neneoplastične spremembe«, je obvezno dvojno pregledovanje;

Mnenje/opombe – natančnejše pojasnilo presejalčeve oz. citopatologove ocene/priporočil.

Legenda kratic:

HNZ – hormonsko nadomestno zdravljenje

HPV – humani papilomski virus

hc2 – Hybrid Capture 2

HSV – humani herpes simplex virus

IUV – maternični vložek (angl. IUD)

PIL – ploščatocelična intraepitelijska lezija

BMV – bris materničnega vratu

RMV – rak materničnega vratu

CIN – cervikalna intraepitelijska neoplazija (angl. CIN)